

**Pocta
Karlu Schellemu
k 60. narodeninám**

KEY Publishing

Kniha, kterou právě držíte v rukou, je svým obsahem, rozsahem i strukturou poněkud neobvyklá. Zcela se vymyká obdobným počtům a sborníkům k jubileu akademických pracovníků.

Docent Karel Schelle působil a působí nejen na právnických fakultách, ale také zároveň na vysokých školách ekonomického a manažerského zaměření. Toto se projevilo i ve struktuře tohoto sborníku. Základem a nejširší částí jsou příspěvky právních historiků, tedy kolegů a přátel, kteří s Karlem Schellem více než 30 let spolupracují a setkávají se na konferencích, u obhajob či státních zkoušek.

Druhou skupinou příspěvků je právo. To vzhledem k tomu, že docent Schelle více než 20 let působí v právní praxi a pozitivní právo (zejména občanské) také déle než 20 let vyučuje na neprávnických vysokých školách.

Třetí skupina příspěvků je z oblasti ekonomie, managementu a pedagogiky. Tato skupina byla zařazena právě proto, že Karel Schelle svým působením mimo právnické fakulty získal mnoho kolegů, jichž si upřímně váží.

Konečně poslední část je věnována osobní vzpomínce kamarádů, kteří na Karla Schelleho vzpomínají především jako na studenta a přítele z mládí.

KEY Publishing s.r.o.
Nádražní 733/176
702 00 Ostrava-Přívoz

www.keypublishing.cz

9 788074 181443

Ing. Jiří Luňáček, Ph.D., MBA

Vysoká škola Brno International Business School

Mgr. Miroslav Lysý, Ph.D.

Katedra právních dějin Právnické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě,
Slovenská republika

Ing. Renata Machová, Ph.D.

Ekonomická fakulta Univerzity J. Selyeho v Komárně, Slovenská republika

JUDr. et RNDr. Vlastislav Man

VPŠ MV v Brně

JUDr. Radka MacGregor Pelikánová, Ph.D., LL.M., MBA

Metropolitní univerzita Praha

prof. PhDr. Marie Marečková, DrSc.

Katedra teorie práva a právních dějin Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

prof. JUDr. Karel Marek, CSc.

Katedra obchodního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

doc. Ing. Dana Martinovičová, Ph.D.

Ústav podnikové ekonomiky Provozně ekonomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně

doc. Dr. Regina Misevičienė

Kaunas University of. Kaunas, Litva

Mgr. Matej Mlkvý

Katedra právních dějin Právnické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě,
Slovenská republika

Jiří Myšík, MBA, MSc.

Provozně ekonomická fakulta Mendelovy univerzity v Brně

Ao. Univ.-Prof. Dr. iur. Christian Neschwara

Institut für Rechts- und Verfassungsgeschichte, Rechtswissenschaftliche Fakultät
der Universität Wien, Rakousko

JUDr. Pavel Nesvatba

Odbor životního prostředí – oddělení ochrany přírody a krajiny
Krajského úřadu Jihomoravského kraje

JUDr. Petra Nevoralová, LL.M.

Dataline technology, a.s.

Ing. Zdeněk Novotný, CSc.

Nakladatelství a vydavatelství KEY Publishing, Brno

prof. PhDr. Jaroslav Oberuč, CSc.

PRÁVNÍ REŽIM EVROPSKÉHO SOUDNÍHO DVORA V LETECH 1952 – 2012 ANEB NĚKOLIK POZNÁMEK O HISTORII ÚSPĚŠNÉ ÚPRAVY

Radka MACGREGOR PELIKÁNOVÁ*

Kritizovat na stránkách nejen akademického tisku je často snazší než se pokusit o objektivní posouzení završené pozitivním či dokonce laudatorním uznáním. *Laudare parce, sed vitupera parcius!*¹ Současně ale zejména v náročných dobách je více než vhodné poskytovat informace o úspěších a tak přímo či nepřímo podporovat vnímání krizových okamžiků spíše za podněty a výzvy ke zlepšení než za další doklad fatalisticky katastrofického období. Zdroj a původ zmiňované motivující inspirace přitom hraje zásadní roli. Pokud si pro naše zamyšlení zvolíme časový prostor let 1952 až 2012 a místní prostor evropského kontinentu, tak se může zdát nalezení projektu či instituce všeobecně pozitivně uznávané svízelné. Nicméně stejně jako existují právníci, kterých si druzí za jejich počiny v letech 1952 až 2012 oprávněně váží a s radostí připravují příspěvky do sborníků k jejich životním jubileím – *Laudemus viros gloriosos*,² tak lze identifikovat evropský orgán, který během stejného období rozhodně neselhal a Evropskou Unii („EU“) včetně jejího práva posunul zjevně správným směrem – Evropský soudní dvůr, resp. Soudní dvůr EU. Tento původně nenápadný low-profile orgán se stal nesmírně vlivným orgánem podstatně podporujícím evropskou integraci a rozvíjejícím ducha zakládajících smluv, zejména s ohledem na čtyři svobody-pilíře jednotného trhu.³ Jedním z nezbytných předpokladů pro takovýto vývoj byl i jeho vhodně nastavený a operativně se pružně měnící právní rámec, který umožnil zejména velmi schopným soudcům dostát náročnému poslání. Z důvodu stručnosti a výstižnosti bude následně jen zběžně pojednáno o původní a současné právní úpravě Evropského soudního dvora, coby předpokladu pro jeho správnou a účinnou funkci.

Zrodu v roce 1952 předcházelo logicky početí v roce 1951, v případě Evropského soudního dvora to byl dne 18. 4. 1951 podpis Pařížské smlouvy o založení Evropského sdružení uhlí a oceli („ESUO“ nebo „Montánní unie“) šesti států – Francií, SRN, Itálií a Beneluxem („Pařížská smlouva“). Tato Pařížská smlouva byla uzavřena na dobu 50 let, a to s účinností od 23. 7. 1952, tudíž vypršela 23. 7. 2002. Všeobecně se ví, že ESUO bylo první mezinárodní organizací založenou na principu supranacionality a stalo se základem pro současnou EU.

Ač právní postavení Soudního dvora bylo od samotného počátku zakotveno v evropských předpisech nejvyšší právní síly,⁴ zakládajících smlouvách, jednalo se o základní orgán těšící se menší pozornosti. Tudíž odborná i laická veřejnost se příliš nezabývala ani zněním Hlavy II ka-

* JUDr. Radka MacGregor Pelikánová, Ph.D., LL.M., MBA; Metropolitní univerzita Praha.

¹ *Šetři chválou, ale ještě více šetři hanou!*

² *Chvalme slavné muže*. SZ, Sír 44,1.

³ Peterson, J., Shackleton, M. *The Institutions of the European Union*. 2nd Edition. Oxford, UK: Oxford University Press, 2006, p. 125.

⁴ Karzel, D. *Evropský soudní dvůr*. Praktický průvodce. Praha, ČR: ASPI, 2006, s. 90.

pitola IV Pařížské smlouvy, která vymezuje jeho úkol⁵ a částečně i složení,⁶ ani jeho Statutem obsaženým v protokolu přiloženém k Pařížské smlouvě.⁷ Toto se mj. odrazilo v absenci podrobnějších analýz o jeho původním smyslu, který spočíval nejen v jeho zapojení do dělby moci mezi orgány ESUO a členskými státy, ale také v podpoře spojení hospodářství národů a zemí (včetně vyloučení vojenských konfliktů a pro zachování míru) a v souvisejícím právním dohledu nad orgány ESUO, zejména nad výkonnou a správní moc vykonávajícím Vysokým úřadem, High Authority,⁸ předchůdcem dnešní Komise. Jinými slovy již i otcové ESUO usilovali o zavedení hospodářské spolupráce a směřovali k zakotvení účinné právní ochrany zajišťující efektivní fungování společných politik.⁹ Tato jejich snaha je pozoruhodná, neboť se zrodila uprostřed studené války a málokdo, pokud vůbec někdo, mohl očekávat vývoj směrem k dnešní EU a jejímu právu.¹⁰

Soudní dvůr byl tedy od svého počátku orgánem zajišťujícím výklad práva, resp. dodržování práva při výkladu zakládajících smluv, a skládal se ze soudců nominovaných jednotlivými členskými státy a jmenovaných na základě souhlasu ostatních členských států. Původní počet soudců byl sedm s tím, že po jednom bylo z každého členského státu ESUO a poslední, sedmý, soudce byl rotujícím kandidátem. Organická specifičnost, přítomnost generálních advokátů, se datuje až od „povýšení“ Soudního dvora v roce 1957 na společný soudní orgán, tj. soud s jurisdikcí pro všechna tři společenství – ESUO, Evropské hospodářské společenství („EHS“) a Evropské společenství pro atomovou energii („EURATOM“).¹¹

Původní pravomoc Soudního dvora byla oproti současnému stavu poněkud omezená, resp. jednostranně používaná, a orientovala se především na řízení zahájená na základě žalob podaných členskými státy nebo Radou, Council, proti Vysokému úřadu pro jeho údajnou nečinnost,¹² pro závažné a soustavné porušení hospodářství¹³ nebo pro neplatnost jeho úkonů.¹⁴ Důvody

⁵ Article 31: *“The Court shall ensure that in the interpretation and application of this Treaty, and of rules laid down for implementation thereof, the law is observed.”*

⁶ Article 32: *“The Court shall consist of seven Judges appointed by common accord of the Governments of the Member States for a term of six years from persons whose independence and competence are beyond doubt. Every three years there shall be a partial replacement, three and four members being replaced alternately. ...Retiring judges shall be eligible for reappointment. The number of Judges may be increased by the Council acting unanimously on a proposal from Court ...”*

⁷ Protocol on the Statute of the Court of Justice.

⁸ Peterson, J., Shackleton, M. The Institutions of the European Union. 2nd Edition. Oxford, UK: Oxford University Press, 2006, p. 126.

⁹ Karzel, D. Evropský soudní dvůr. Praktický průvodce. Praha, ČR: ASPI, 2006, s. 89.

¹⁰ Hoorspool, M., Humphreys, M. European Union Law. 6th Edition. Oxford, UK: Oxford University Press, 2011, p. 1.

¹¹ Vložení článku 32a do Pařížské smlouvy, tj. Convention on Certain Institutions Common to the European Communities – Article 4(2) vložil do Pařížské smlouvy nový článek 32a: *“The Court shall be assisted by two Advocates-General ...Should the Court so request, the Council may, acting unanimously, increase the number of Advocates-General and make the necessary adjustments to the third paragraph of Article 32b.”*

¹² Article 35 – žaloba pro nečinnost: *“Wherever the High Authority is required by this Treaty, or by rules laid down for the implementation thereof, to take a decision or make a recommendation and fails to fulfil this obligation, ... abstains from doing so and such abstention constitutes a misuse of powers ...at the end of two months ... proceedings may be instituted before the Court within one month against the implied decision of refusal which is to be inferred from the silence of the High Authority on the matter.”*

¹³ Article 37 – žaloba na porušení: *“If a Member State considers that in a given case action or failure to act on the part of the High Authority ...proceedings are instituted in the Court ...”*

¹⁴ Article 38 – žaloba na neplatnost aktu: *“The Court may, on application by a Member State or the High Authority, declare an act of the Assembly or of the Council to be void.”*

pro vyslovení neplatnosti byl nedostatek či zneužití pravomoci, závažné procesní pochybení, porušení Pařížské smlouvy a práva souvisejícího s její aplikací.¹⁵ Soudní dvůr dále rozhodoval spory mezi členskými státy ESUO ohledně aplikace Pařížské smlouvy.¹⁶ Již v původní úpravě lze pozorovat dělbu žalob na přímé a nepřímé. Na základě žalob přímých byla zahajována řízení ohledně nečinnosti, porušení a neplatnosti a na základě žalob nepřímých byla zahajována řízení o předběžných otázkách.¹⁷ Právě institut předběžných otázek a rozhodování o nich se staly jedním z nejradikálnějších a nejdůležitějších instrumentů pro podporu evropské integrace a účinnosti evropského práva. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že Soudní dvůr nepodlehł svodům autoritativního přístupu a vztah mezi ním a vnitrostátními soudy při výkladu evropského práva byl a do dnešního dne zůstal více kooperativní než soutěživý.¹⁸ Od počátku Soudní dvůr vykonával též jistou apelační funkci, tj. rozhodoval o všech odvoláních proti sankcím a pravidelným platbám vyvozovaných z Pařížské smlouvy,¹⁹ a arbitrážní funkci.²⁰ Rozšíření pravomocí o další oblasti bylo možné, a to jak přímo zakládající smlouvou tak i vnitrostátní úpravou.²¹

Historická úprava nebyla rozhodně bezzubá, po zahájení řízení bylo možno požádat o odklad účinnosti²² a pokud ESUO způsobilo újmu či např. Vysoký úřad odmítl respektovat rozhodnutí Soudního dvora a v přiměřené době nezjednal nápravu, tak mohlo být zahájeno řízení na náhradu škody.²³ Rozsudky Soudního dvora byly vymahatelné na území členských států.²⁴

Jak naznačeno výše, úprava Soudního dvora obsažená přímo v těle Pařížské smlouvy byla dále rozvinuta ve Statutu²⁵ obsaženém v příloženém protokolu. Tento původní Statut stanovil

¹⁵ Article 33 – žaloba na neplatnost rozhodnutí a doporučení: *“The Court shall have jurisdiction in actions brought by a Member State or by the Council to have decisions or recommendation of the High Authority declared void on grounds...”*

¹⁶ Article 89: *“Any dispute between Member States concerning the application of this Treaty ... may be submitted to the Court ...”*

¹⁷ Article 41 – předběžné otázky: *“The Court shall have sole jurisdiction to give preliminary rulings on the validity of acts of the High Authority and of the Council where such validity is in issue in proceedings brought before a national court or tribunal.”*

¹⁸ Peterson, J., Shackleton, M. The Institutions of the European Union. 2nd Edition. Oxford, UK: Oxford University Press, 2006, p. 133.

¹⁹ Article 36 – odvolání proti sankcím: *“The Court shall have unlimited jurisdiction in appeals against pecuniary sanctions and periodic penalty payments imposed under this Treaty.”*

²⁰ Article 42 – rozhodčí doložka: *“The Court shall have jurisdiction to give judgment pursuant to any arbitration clause contained in contract concluded by or on behalf of the Community, whether the contract be governed by public or private law.”*

²¹ Article 43 – další pravomoc: *“The Court shall have jurisdiction in any other case provided for by a provision supplementing this Treaty. It may also rule in all cases which relate to subject matter of this Treaty where jurisdiction is conferred upon it by the law of a Member State.”*

²² Article 39 – odklad účinnosti: *“Actions brought before the Court shall not have suspensory effect. The Court may, however, if it considers that circumstances so require, order that application of the contested decision or recommendation be suspended.”*

²³ Article 34: *“... If the High Authority fails to take within a reasonable time the necessary steps to comply with the judgment, proceedings for damages may be instituted before the Court.”* Article 40: *“... the Court shall have jurisdiction to order pecuniary reparation from the Community, on application by the injured party, to make good any injury caused in carrying out his Treaty by a Community in the performance of its functions.”*

²⁴ Article 44: *“The judgments of the Court shall be enforceable in the territory of Member States under the conditions laid down in Article 92.”* Article 92: *“Decisions ... which impose a pecuniary obligation shall be enforceable. Enforcement in the territory of Member States shall be carried out by means of the legal procedure in force in each State ...”*

²⁵ Article 45: *“The Statute of the Court is laid down in a Protocol annexed to this Treaty.”*

mj. pro soudce imunitu, výlučnost výkonu jejich funkce a okolnosti ukončení jejich funkce soudce, a pro dva generální advokáty jejich povinnosti a ustanovování. Opominut nebyl ani způsob zasedání Soudního dvora a podrobnosti ohledně jak písemné tak i ústní části samotného řízení před Soudním dvorem, včetně povinného právního zastoupení. Za zmínku jistě stojí, že původní Statut výslovně upravoval možnost vydání rozsudku pro zmeškání,²⁶ a dále oprávnění Soudního dvora vydat vlastní jednacím řád.²⁷

K podstatným rysům právního společenství, jak lze post-lisabonskou EU charakterizovat, náleží efektivní soudní systém umožňující odpovídající právní ochranu členským státům, orgánům i občanům.²⁸ Soudní systém EU tvoří v současnosti, tj. v roce 2012, vnitrostátní soudy aplikující evropské právo a speciální evropský soudní troj-organ, Soudní dvůr EU, který se skládá ze Soudního dvora, Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu.²⁹ Stejně jako byl právní režim Soudního dvora v roce 1952 zakotven v zakládající smlouvě, a to Pařížské smlouvě, a Statutu k ní v protokolu přiloženém, je i právní režim Soudního dvora EU v roce 2012 zakotven v zakládajících smlouvách, a to Smlouvě o EU³⁰ a Smlouvě o fungování EU,³¹ Statutu přiloženém coby Protokol č. 3³² a jednacích řádech. Rozložení současné úpravy má vysokou výpovědní hodnotu. Smlouva o EU pojednává v jediném článku³³ o Soudním dvoru, respektive Soudním dvoru EU složeném ze Soudního dvora, Tribunálu a specializovaných soudů, o poslání zajišťovat dodržování práva při výkladu a provádění zakládacích smluv, o složení (počtu soudců a generálních advokátů), a o pravomoci, resp. přípustných žalobách. Zařazení do tohoto stručného a vysoce koncentrovaného článku určuje stěžejní prvky současné úpravy – strukturu, poslání, složení, pravomoc. Smlouva o fungování EU obsahuje celý oddíl se třiceti články ohledně Soudního dvora EU,³⁴ rozvíjí a upřesňuje regulaci Smlouvou o EU a podrobně se zabývá mj. rozdělením rolí a kompetencí mezi Soudní dvůr a Tribunál a vymezením příslušných žalob. Smlouva o fungování EU výslovně uvádí, že Statut Soudního dvora EU se stanoví zvláštním protokolem,³⁵ kterým je výše uvedený Protokol č. 3.

Poslání spočívající v zajišťování jednotného výkladu a dodržování evropského práva a silné integrační rysy se koncepčně v průběhu let 1952 – 2012 nezměnily. Žaloby se stále člení na přímé a nepřímé, každé řízení má písemnou a ústní část,³⁶ přičemž písemná část je podstatně důkladněj-

²⁶ Article 35 of the Statute – Judgment by default.

²⁷ Article 44 of the Statute – Rules of Procedure: “The Court of Justice shall adopt its rules of procedure.”

²⁸ Tichý, L., Arnold, R., Zemánek, J., Král, R., Dumbrovský, T. Evropské právo. 4. vydání. Praha, ČR: C. H. Beck, 2011, s. 345.

²⁹ MacGregor Pelikánová, R. Evropské obchodní soudnictví. 2. vydání. Ostrava, ČR: KEY Publishing, 2011, s. 48.

³⁰ 2010/C 83/01 Konsolidované znění Smlouvy o Evropské Unii C 83/13 – C 83/45, Úřední věstník C 83, svazek 53, ze dne 30.3.2010.

³¹ 2010/C 83/01 Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské Unii C 83/47 – C 83/199, Úřední věstník C 83, svazek 53, ze dne 30.3.2010.

³² 2010/C 83/01 Protokol (č.3) O Statutu Soudního dvora Evropské Unie C 83/210 – C 83/226 a jeho Příloha I Soud pro veřejnou službu C 83/226 – C 83/229, Úřední věstník C 83, svazek 53, ze dne 30.3.2010.

³³ Čl. 19 Smlouvy o EU.

³⁴ Oddíl 5, čl. 251 – čl. 281.

³⁵ Čl. 281 Smlouvy o fungování EU.

³⁶ Čl. 20 Statutu.

ší a důležitější.³⁷ Vykonatelnost rozhodnutí byla posílena, např. nyní Soudní dvůr může ukládat peněžité sankce již od stadia prvního rozsudku určujícího nesplnění povinnosti, pokud Komisi nebylo oznámeno zavedení příslušného vnitrostátního opatření k provedení směrnice.³⁸

Naopak zásadně odlišné je prostředí, v němž a o němž je rozhodováno. Pařížskou smlouvou založené ESUO mělo úzké zaměření a jeho jediný soudní orgán o 7 soudcích, Soudní dvůr, řešil výlučně agendu odvíjející se právě od tohoto specifického společenství, ESUO, a jeho zakládající smlouvy, Pařížské smlouvy. Naopak post-lisabonská EU potřebuje pro řešení své velmi pestré agendy pokrývající prakticky všechny aspekty právního života (mimo trestního práva) větší a rozvětvenější soudní orgán odpovídajícím způsobem vymezený. Současná právní úprava se tak štěpí, jedna část se týká veškerých součástí Soudního dvora EU, zatímco část druhá se vztahuje jen na určité, specifické aspekty a sub-orgány – Soudní dvůr, Tribunál a Soud pro veřejnou službu. Konkrétně Statut Soudního dvora EU, obsažený v Protokolu č. 3, má společná³⁹ i zvláštní ustanovení ohledně Soudního dvora,⁴⁰ Tribunálu⁴¹ a Soudu pro veřejnou službu.⁴² Statut Soudního dvora EU předpokládá vydání jednacího řádu, a to jak pro Soudní dvůr⁴³ tak i pro Tribunál.⁴⁴ Dále samotný Jednací řád Soudního dvora a Jednací řád Tribunálu upravují zvláštní řízení, např. speciální režim pro řízení týkající se práv duševního vlastnictví.⁴⁵

Je nesporné, že zrušením maastrichtské trojpilířové struktury došlo k zásadnímu rozšíření pravomoci Soudního dvora EU na prakticky celé právo EU s výjimkou společné zahraniční a bezpečnostní politiky, tj. Soudní dvůr EU nyní např. rozhoduje o předběžných otázkách ohledně prostoru svobody, bezpečnosti a spravedlnosti, tj. i o věcech spadajících do trestního soudnictví či do problematiky cizinecké policie.⁴⁶ Jedná se tudíž o exponenciální nárůst záběru – od veřejnoprávní agendy ohledně trhu s uhlím a oceli k prakticky bezbřehé soukromoprávní a veřejnoprávní agendě.

Dnešní Soudní dvůr EU již dávno nesídlí v nenápadné vilce v Lucemburku a nikdo nepochybuje, že jeho posláním je podstatně více než jen pouhý pozitivistický dohled na dodržování pravidel obsažených v zakládajících smlouvách. Soudní dvůr EU, včetně svého masivního aparátu, je středem skutečného autonomního právního systému s reálnou vymahatelností.⁴⁷ Soudní dvůr EU fungoval a dosud funguje v prostředí převážně sdílejícím kontinentální tradici, které se však nechalo přesvědčit a nyní vcelku bezproblémově respektuje razantní a často silně precedenční přístup. Logisticky bude zajímavé pozorovat, jak se Soudní dvůr EU vypořádá s post-lisabon-

³⁷ Craig, P., de Búrca, G. *EU Law*. 4th Edition. Oxford, UK: Oxford University Press, 2008, p. 71, ISBN 978-0-19-927389-8.

³⁸ Soudní dvůr Evropské unie. *Výroční zpráva 2009*. Lucemburk: Curia – Úřad pro publikace Evropské unie, 2010, s.10.

³⁹ Hlava I Statutu – Postavení soudců a generálních advokátů.

⁴⁰ Hlava III Statutu – Řízení před Soudním dvorem.

⁴¹ Hlava IV Statutu – Tribunál.

⁴² Čl. 62c Statutu a Příloha I Statutu – Soud pro veřejnou službu.

⁴³ Např. čl. 253 Smlouvy o fungování EU, čl. 23a, čl. 26, čl. 45, čl. 63 Statutu – Jednací řád Soudního dvora ze dne 19. července 1991 – Úřední věstník C 177, 02/07/2010 (konsolidované znění).

⁴⁴ Např. čl. 50, čl. 53, čl. 63 Statutu – Jednací řád Tribunálu ze dne 2. května 1991 – Úřední věstník C 177, 02/07/2010 (konsolidované znění).

⁴⁵ Hlava IV. Jednacího řádu Tribunálu.

⁴⁶ Hoorspool, M., Humphreys, M. *European Union Law*. 6th Edition. Oxford, UK: Oxford University Press, 2011, p. 76.

⁴⁷ Peterson, J., Shackleton, M. *The Institutions of the European Union*. 2nd Edition. Oxford, UK: Oxford University Press, 2006, p. 126.

ským rozšířením pravomoci, resp. s nárůstem agendy, a zda budou prosazeny a osvědčí se např. navrhované změny Statutu Soudního dvora EU ve vztahu k Soudnímu dvoru (zřízení funkce místopředsedy) i Tribunálu (zvýšení počtu soudců o dvanáct, tj. ze současných dvaceti sedmi na třicet devět soudců).⁴⁸ Nezbyvá než doufat, že správný trend bude pokračovat a jak nastavení rámce, tak i aktivita činitelů budou správné a přiměřeně dynamické. *Vivat, crescat, floreat!*⁴⁹

Nebýt Soudního dvora EU a jeho proaktivní činnosti v letech 1952 – 2012, tak by v roce 2012 buď nebylo evropské právo a EU, anebo by vypadaly podstatně jinak (např. přednost evropského práva, přímý (bezprostřední) účinek, odpovědnost členského státu za porušení/nesprávné použití evropského práva, atd.) a mnohé dnes všeobecně uznávané projekty (např. vytvoření funkčního jednotného trhu) by pro nezájem či nedostatečnou podporu nebyly realizovány.⁵⁰ O tom nikdo nepochybuje,⁵¹ resp. to by měl každý s jistou dávkou obdivu konstatovat. Obdobné závěry lze jistě vztáhnout i na vzácnou a profesně i morálně „vyčnívající“ pracovitou osobnost a vynikající počiny jubilanta, k oslavě jehož kulatých narozenin vychází tento sborník. *Sine labore non tenditur ad requiem, nec sine pugna pervenitur ad victoriam.*⁵²... *Honor est praemium virtutis.*⁵³

Summary

Legal Regime of the European Court of Justice during the Period 1952 – 2012, or else Several Comments on the History of Prosperous Regulation

This article presents sundry comments about the development of the legal framework of an European institution, the Court of Justice, which has proven to be sagaciously set up and ultimately successful within the period from 1952 to 2012. Several pieces and sections of the original and recent regulations are mentioned and references to their sources are provided. The short comparative review demonstrates its high regulatory quality since 1952, matched by an appropriate development leading to its satisfactory status in 2012. The history of such a visionary regulation parallels the life of a certain professionally, as well as personally, outstanding hardworking lawyer, for whose birthday this compilation of legal articles is prepared.

The creation of the Court of Justice in 1952 was preceded by its conception in 1951 through the signature of the Paris Treaty establishing the European Coal and Steel Community (ECSC). The legal framework of the Court of Justice, included directly in the Paris Treaty as well as in its attached Protocol, has provided a very sound basis and allowed the Court of Justice to satisfactorily work towards its goals and to address appropriately the expectations regarding its mission. Therefore, the Court of Justice has been most effectively and efficiently designed in 1952 and, due to its judges and advocates general, could build on such a great foundation while simultaneously taking a proactive approach to assist with the task related to the separation of powers as well as to help to support the economy.

⁴⁸ Návrh změn Statutu Soudního dvora ze dne 28. března 2011 – Interinstitucionální spis 2011/0901 (COD) ze dne 7. dubna 2011 – http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2011-04/projet_cs.pdf.

⁴⁹ *At' žije, roste, vzkvétá!*

⁵⁰ Craig, P., de Búrca, G. EU Law. 4th Edition. Oxford, UK: Oxford University Press, 2008, p. 79.

⁵¹ Peterson, J., Shackleton, M. The Institutions of the European Union. 2nd Edition. Oxford, UK: Oxford University Press, 2006, p. 137.

⁵² *Bez námahy nedojdeš klidu a bez boje nedosáhneš vítězství.*

⁵³ *Poceta je odměnou za ctnost. Cicero, Brutus.*

In other words, the legal framework provided for by a myriad of sources, well identified by this article, has enabled the originally marginal team of 7 judges and 2 advocates general and the current much bigger team to interpret and apply the law of the ECSC, later on the law of the EC, and nowadays the law of the EU. Impressively, the Court of Justice has always functioned in an environment sharing a continental (civil law) tradition rather than the common law tradition, but has performed its mission in a proactive manner and many of its cases can be labeled as precedents. The small and underestimated Court of Justice has progressively grown in its importance as well as size and has significantly shaped, maybe even created, the European law (e.g. supremacy principle, direct effect, responsibility for the breach of law). This should be fully recognized. In a like manner, the wonderful lawyer and man, for whose "round" birthday this compilation of articles is prepared, should be appreciated and his work recognized and applauded.